

GLASTUINBOUWBEDRIJVEN: INKOMEN IETS LAGER

Anita van der Knijff

In 2007 zijn de bedrijfsresultaten van de totale glastuinbouwsector iets lager dan vorig jaar, vooral door de hogere kosten. Daarnaast stonden de opbrengsten in de glasgroenteteelt en die van diverse siergewassen onder druk. De bedrijfsresultaten in de glasgroenteteelt zijn sterker gedaald dan in de sierteelt.

Glasgroenten: fysieke productie en prijzen lager

In de glasgroenteteelt zijn de middenprijzen dit jaar lager dan vorig jaar met uitzondering van aubergine. Tomaat kende de sterkste prijsdaling: 5 à 10% lager dan vorig jaar. Vooral de opbrengstprijzen van de fijnere trostomaten stonden flink onder druk. Na een ronduit slechte prijsvorming in de zomermaanden, herstelden de prijzen in het najaar zich behoorlijk, waardoor de totale prijsdaling 'beperkt' blijft. Bij paprika was het prijsverloop over het hele seizoen gezien minder grillig dan in 2006. Per saldo is de prijs enkele procenten lager dan vorig jaar. Voor komkommer begon het seizoen met relatief lage opbrengstprijzen. Gedurende de tweede en derde teeltronde waren de prijzen over het algemeen beter. Dit neemt niet weg dat de middenprijs 1 à 2 cent lager is dan vorig jaar. De fysieke productie per m² is dit jaar voor de meeste vruchtgroenten lager dan vorig jaar. De daling loopt uiteen van 1 tot 3% voor de verschillende vruchtgroentegewassen. Echter, voor de totale productie op jaarbasis is in toenemende mate bepalend of de laatste kilo's rendabel geoogst kunnen worden of niet. Lagere kg-opbrengsten in combinatie met lagere opbrengstprijzen resulteren voor het gemiddelde glasgroentebedrijf in een daling van de financiële opbrengsten per m² met 5%. Rekening houdend met de gestegen opbrengsten uit de verkoop van elektriciteit zullen de totale opbrengsten uiteindelijk minder sterk afnemen.

Sierteelt: veelal hogere prijzen

Voor de meeste snijbloemen zijn de middenprijzen aan de Nederlandse bloemenveilingen in 2007 hoger dan vorig jaar. Deze prijsstijging hangt deels samen met een daling van de aanvoer. Voor roos is vooral aan het begin van het jaar hogere opbrengstprijzen genoteerd. Rond Valentijnsdag waren de prijzen dit jaar veel stabiel. De middenprijs kwam op een hoger niveau uit. Ook chrysant wist het vorig jaar ingezette prijsherstel dit jaar redelijk vast te houden. Belangrijke uitzondering is tulp. Ondanks de 4% lagere aanvoer nam de gemiddelde opbrengstprijs met circa 1 cent af. Bij kamerplanten loopt de prijsvorming dit jaar wat uiteen. Gemiddeld genomen nam zowel bij bloeiende als bij groene planten de middenprijs toe. Belangrijke uitzonderingen zijn echter Phalaenopsis en Anthurium. Bij groene planten was een daling in de aanvoer reden voor de prijsstijging, terwijl bij bloeiende planten de aanvoer juist licht toe nam. Binnen de productgroep tuinplanten, deed perkgoed het dit jaar qua prijsvorming beter dan vorig jaar mede door de gunstige weersomstandigheden in zowel het voorjaar als in de zomer. Samengevat zijn de opbrengstprijzen voor sierteeltproducten gestegen. In combinatie met een min of meer gelijke productie per m² in zowel de snijbloemeteelt als de potplantenteelt leidt dit voor sierteeltbedrijven tot een toename van de geldelijke opbrengsten per m² met circa 2%.

Hogere kosten

De belangrijkste kostenpost voor glastuinbouwbedrijven is arbeid. In 2007 zijn de cao-lonen gestegen, maar zijn de werkgeverslasten gedaald. De arbeidsinzet per bedrijf is niet veel veranderd. Per saldo zijn de arbeidskosten licht gestegen. De tweede kostenpost is energie. Na jaren van sterk stijgende energiekosten, is dit jaar sprake van een lichte stijging. Deze stijging is het gevolg van een hogere gasprijs en een hoger elektriciteitsverbruik. Het verbruik van aardgas nam mede door het relatief zachte weer af. Anderzijds zijn meer bedrijven met een eigen w/k-installatie elektriciteit gaan produceren voor de vrije energiemarkt, wat juist leidt tot een hoger gasverbruik. Verder zijn kosten voor rente en afschrijving gestegen als gevolg van een hogere rentestand en investeringen in duurzame productiemiddelen, zoals warmtekrachtinstallaties.

Afhankelijk van het bedrijfstype loopt de kostenstijging uiteen van circa 2% voor snijbloemenbedrijven tot circa 3% voor pot- en perkplantenbedrijven.

Daling rentabiliteit en lagere inkomens

In alle drie de glastuinbouwsectoren zijn in 2007 de bedrijfsresultaten en inkomens (iets) lager dan in 2006. Op glasgroentebedrijven zal de rentabiliteit met gemiddeld 5 procentpunten dalen en uitkomen op 91% (tabel 1). Het gezinsinkomen uit bedrijf zal met bijna 40.000 euro dalen tot een bedrag van 21.000 euro. Dit zal te weinig zijn om in het levensonderhoud te kunnen voorzien en om belastingen en premies te kunnen betalen. Hierdoor zal er gemiddeld ontspaard worden. Op sierteeltbedrijven zal de opbrengsten/kostenverhouding met gemiddeld 1% dalen. De besparingen zijn naar verwachting licht positief. Ondanks de lichte daling van de rentabiliteit voor snijbloemenbedrijven is 2007 een van de betere jaren van de 21^e eeuw (figuur 1). Dit geldt echter zeker niet voor glasgroente- en pot- en perkplantenbedrijven.

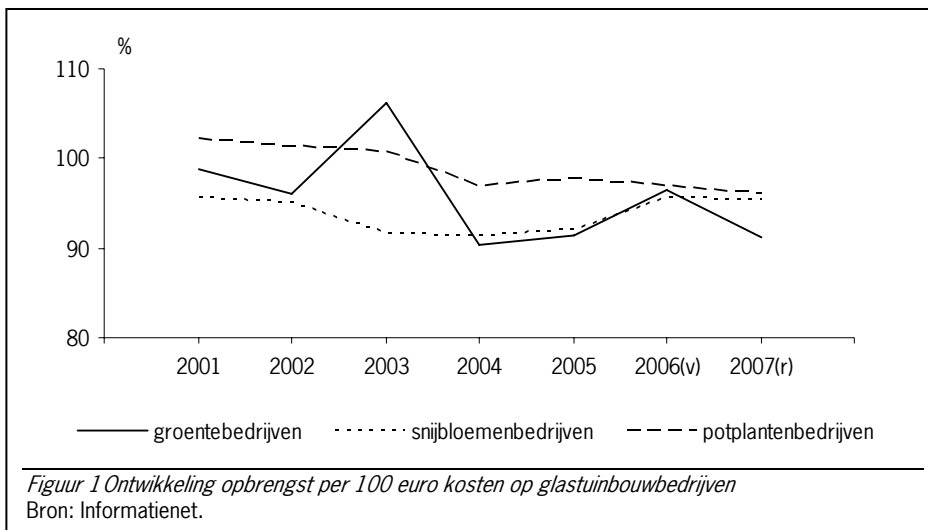
Grote verschillen tussen bedrijven

De glastuinbouwsector is een zeer diverse sector variërend van relatief kleine familiebedrijven van minder dan 1 ha tot grote megabedrijven van 20 ha of meer en variërend van de teelt voor bepaalde nichemarkten tot de teelt van bulkproducten voor het topsegment van de internationale markt. Hierdoor lopen de kostenstructuur en de opbrengstontwikkeling van de verschillende bedrijfstypen jaarlijks sterk uiteen en zijn er grote verschillen tussen de resultaten van individuele bedrijven. Deze verschillen worden nog versterkt door het wel of niet vastzetten van de commodityprijs voor aardgas en het wel of niet produceren van elektriciteit voor de energiemarkt. Gemiddeld komt het gezinsinkomen uit bedrijf rond de 55.000 euro. Hiervan moet overigens meer dan één ondernemer (gemiddeld 1,72 ondernemers per bedrijf) en zijn/haar eventuele gezin rond komen. Dat de verschillen tussen de bedrijven groot zijn, blijkt ook wel uit het volgende: voor circa een kwart van de bedrijven zal het gezinsinkomen uit bedrijf naar verwachting negatief uit komen, terwijl een ongeveer even grote groep bedrijven een gezinsinkomen van meer 100.000 euro zal behalen. Kortom, ook dit jaar zijn de verschillen in de glastuinbouw erg groot.

Tabel 1 Bedrijfsresultaten en inkomens van glastuinbouwbedrijven

	Glasgroente- bedrijven	Snijbloemen- bedrijven	Pot- en perkplanten bedrijven	Glastuinbouw totaal
Opbrengsten/kosten (%)				
2005	91	92	98	93
2006 (v)	96	96	97	96
2007 (v)	91	95	96	94
Gezinsinkomen uit bedrijf (x 1.000 euro)				
2005	33	41	65	44
2006 (v)	59	73	75	68
2007 (v)	21	73	67	54

Bron: Informatienet.

Meer informatie:

Rapport 1.07.04 *Actuele ontwikkeling van bedrijfsresultaten en inkomens 2007.*